

Nyugdíjas paraszti élet

Bakó Kálmán: „Ebben találok fel magam.”

Új dolog ez. Nem is tud élni vele a született parasztember.

A városi ember azt gondolná: az öreg gazda alkalmasint kiül a verandára, jóízű beszélgetésekbe és hallgatásokba bocsátkozik a magakorabeliakkal. Ha kedve van, olvasgat, rádiózik, tévét néz. Vagy megsétáltatja az unokáját... Ilyen gondolatokkal kopog be az újságíró a dorozsmai öreg szövetkezeti gazdákhöz.

Persze családik. A nyugdíjas paraszt nem tud pihenni, míg jártányi ereje van. Dolgozik a tsz-ben vagy a ház körül. Ha már ezt sem teszi, az szomorú dolog bekövetkezését jelenti: betegséggel küszködik.

Mindennapi életében látszatra semmi változás: dolgoiban telt el élte javarésze, s a hátralevőt is hasznossá teszi.

Valami mégis megváltozott: a sorsuk. Öregségükben nem bizonytalankodnak el, nem gyermekeik belátásától függ, hogyan megy sorsuk. Havonta hozza a postás a mindennapi „kenyeret”. A nyugdíjat.

A ház, melyben Molnár Sándor lakik, arra az udvarra nyílik, ahol a tsz egyik istállója van. Így az asszony nappali örséget vállalt a lovak mellett.

A házigazda ágyban időzik, gyengélkedik. Olykor felül és kinéz az ablakon. 81 éves.

Molnár Sándorné még jól bírja magát. Három éve tsz-

nyugdíjas, de tavaly is 214 munkaegységet szerzett a közösben. Most bántódik; miért is nem húzta ki ezt a három évet? Ma más nyugdíja lenne. A férj és feleség január óta havi 200 forinttal kap többet, jelenleg 800 forintot hoz a postás. Nagyon jól jön ez, hiszen öregségükre támasz nélkül maradtak, egyik fiuk meghalt, másik meg Kanadában él.

— Mondogatom a fér-

jennek: látod, ha feles dinnyében maradtunk volna, most miből élnénk? — szomorkásan mosolyog Molnár Sándorné. Régen birtokos nagyságos urak dinnyéjében fáradoztak felesben. Az asszony 16 évig megszakítás nélkül dolgozott a közösben. Örül a felemelt tsz-nyugdíjnak.

Nem nyugdíjas típus ember Bakó Kálmán bácsi. Ma is éppúgy dolgozik a közösben, mint nyugdíjaztatása előtt. Ez a keménykötésű, pirosarcú, zömök ember 12 éve fogatos a tsz-ben. Tavaly áprilisban nyugdíjazták, mégis több mint 400 munkaegységet dolgozott.

— Most is megyek, amikor csak lehet. Máskor meg itthon keríték tennivalót; kerítést, ólat építek, betont öntök — mutatja az udvaron a szakszerű gazda módjára elkészített kisebb gazdasági épületeket. Igazi gazdaporta Bakó bácsi háza. Hosszú, rangos lakás, az utca felől kőkerítés, zárt vaskapu. Az udvaron szőlőlugas, fiatal gyümölcsfák, hátul meg külön is gazdasági udvar. A porta külseje elárulja: született parasztgazda lakik itt.

— Van-e valami kedvtelése, szórakozása? — puhatolódzom.

— Csak a munka. Ebben találok fel magam — jelenti ki.

Januárban hozta a postás az első felemelt nyugdíjat, 400 forintot. A Bakó családban férj és feleség nyugdíja együttesen 970 forint. Szép dolog, hogy a parasztember öregsége biztosítva van.

— Sajnos, egy évvel hamarabb töltöttem be a 65. évet, mint ahogy a tsz-nyugdíjat megállapították...

A „szerencsés” gazdák közé sorolják Lovai Tóth József bácsit. Április 4-én tölti be 65. évét, így az új tsz-nyugdíjtörvény szerint sorolják be.

— Vajon mennyi nyugdíjat kap majd? — érdeklődtem tőle kint, a faluszéli majorban, ahol harmadik éve nappali ór.

— Azt még nem tudom pontosan. 16 éve dolgozom a közösben — felelte Józsi bácsi. — Bevallom, eleinte agódtam, hogy mi lesz öregségünkre. Ha majd nem bírjuk a munkát... De már évekkkel ezelőtt felhagytam az efféle gondokkal.

— Legutóbb most, a IX. pártkongresszus után — jegyzi meg mosolyogva Nagy Sándor brigádfőnök, akivel egyidőben léptek be a dorozsmai József Attila Tsz-be.

— Megmondom neked, Sanyikám, én már azelőtt is bíztam. Amióta párttag vagyok, jobban belelátam a politikába meg a paraszti élet alakulásába.

Balogh Üdön

Minden családot, minden dolgozót a legközvetlenebbül érint az a kérdés: miként alakulnak a jelenben és a jövőben életkörülményei? Népünk a hatalom birtokosa, a szocializmust építi. A szocialista építőmunka középpontjában pedig az a törekvés áll, hogy a termelők fejlődése, a termelés növelése révén egyre nagyobb legyen az anyagi javak mennyisége, ezáltal növekedjék a társadalom és az egyén jóléte.

A Magyar Szocialista Munkáspárt IX. kongresszusa több nagy jelentőségű élet-szervezési-politikai intézkedésre hozott határozatot. A dolgozók életkörülményeinek fontos területeit érinti valamennyi. Ismeretes, hogy bevezették a termelőszövetkezeti gazdák új nyugdíjrendszerét, melynek alapelvei azonosak a bérből élő dolgozókéval. A két nagy dolgozó osztály — a munkásosztály és a parasztság — életviszonyait hozza közelebb a családi pótlékról szóló új rendelet is. A dolgozó nők, az anyák a gyermekeket nevelő szülők helyzetének további könnyítését jelenti a gyermekgondozási segély. Nagyszerű célkitűzés, hogy az összes ipari dolgozó munkaidejét 1970 végéig fokozatosan heti 48 órától átlagosan 44 órára csökkentjük. A IX. pártkongresszus behatóan foglalkozott a lakáshelyzet további javításának lehetőségeivel és a fogyasztók szükségleteinek tökéletesebb kielégítésével is.

A pártkongresszus határozatait tették követik. Összeállításunk már arról szól, hogy — alig néhány hónappal a kongresszus után — miként érvényesülnek itt Szegezen is a párt és a kormány életszínvonal-politikájának újabb intézkedései.

Öröm a családban

Azokba a családokba, ahova 1967-ben érkezett meg a kisbaba, nagy tervezettség kezdődött. Előkerült az újság, amely ismerteti a gyermekgondozási segély feltételeit. Utána pedig a „családi tanács” eldöntötte, hogyan lesz jobb, ha igénybeveszik ezt a nagy segítsé-

az, ha az édesanya van a gyermekkel.

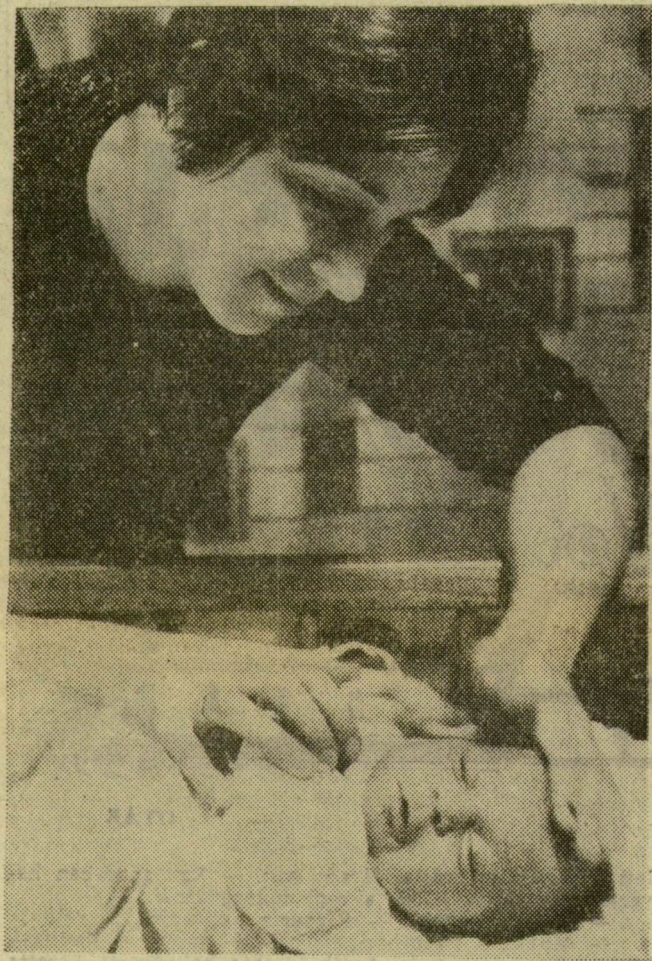
A Szűcs utca 13. szám alatti új házban, a II. emeleten, a szüleivel lakik a Kapronczay házaspár. A férj, Kapronczay Árpád, a Csongrád megyei Illetékviszabási Hivatalnál előadó, a feleség pedig a gedői is-

rint, s így természetes, hogy felesége otthon marad.

— Nem is tudom, mit csináltunk volna, ha nincs ez a kormányrendelet, mert az ikrek gondozása mellett bizony nehéz lett volna dolgozni a feleségemnek — mondta Balla Szilveszter.

Az új rendelkezést tehát minden családnál örömmel fogadták, s ahol most nem vették igénybe, ott is úgy készítik a nagy családi tervet, hogy számíthatnak államunk gondoskodására.

Horuczi Mária

Veres Zoltánné: „Leültünk, számadást csináltunk...”

get, vagy csak a szülési szabadság végéig marad ott-hon az édesanya.

A Hunyadi János sugárút 73. szám alatt, földszintes lakásban lakik a Veres család. Férj és feleség egyaránt a 10. Autóközlekedési Vállalatnál dolgozik, a férj gépkocsivezető, az asszony kárlauz. A fiatal mama mosolyogva hajol az alig kétételes kisbaba ágya fölé.

— Várjuk a jó időt, hogy kivihessünk sétálni — mondja, s látszik minden gondolatát az elsőszülött gyermek tölti be. Aztán felteszszük a kérdést, hogyan döntöttek, igénybeveszik-e a gyermekgondozási segélyt vagy sem?

— Még a kicsi meg se volt, amikor már érdeklődünk a gyermekgondozási segély feltételei iránt. Leültünk, számadást csináltunk a férjemmel, s már be is jelentettem a munkahelyemen: itthon maradok, a gyerek mellett, igénybe veszem a két és fél évig járó gyermekgondozási segélyt. Nekünk különösen jól jött a pártnak és a kormánynak ez a gondoskodása, hiszen lakásért eltartási szerződést csináltunk egy 86 éves nével, aki szinte második gyermek már, s ugyanúgy gondozni kell, mint egy kicsit. Amíg dolgoztam, fogadni kellett mellé valakit. Most úgy számítottuk, jobban kijövünk, ha itthon maradok. És mégiscsak más

kolában tanítónő. Itt már gőgicsél a baba, hamarosan három hónapos lesz. A legkisebb síró hangra ketten is szaladnak hozzá, a nagymama és a mama.

— Mi is gondolkodtunk azon, hogy jó lenne igénybe venni a gyermekgondozási segélyt, s itthon maradni a kisbaba mellett — mondja Kapronczay Árpádné. — De aztán arra az elhatározásra jutottunk, nem hagyhatom ott annyi időre az iskolát, a többi gyerekeimet. Persze nálunk az is igen erősen esett a latba, hogy édesanyám itt lesz a picivel. Végleg eldöntötte ezt a kérdést, hogy mint fiatal házaspár, jelentkezünk a pedagógusok társasházépítési akciójába, s 20 ezer forintot már befizettünk, 15 ezret pedig az ősszel kell átadnunk. Ezt csak úgy tudjuk kifizetni, ha én is teljes fizetést kapok.

A Balla családnál ikrek születtek, egy fiú és egy lány. Az apa, aki a seprűgyárban dolgozik, már a gyermekek születésekor az I. kerületi anyakönyvi hivatalban megérdeklődte, hogy mindkét gyerek után jár-e a gyermekgondozási segély. Miután igenlő választ kapott, elmondta, hogy nekik aztán igazán kedvező az új intézkedés, hiszen a két gyerek után 1200 forint gyermekgondozási segélyt, plusz havi 300 forint családi pótlékot kapnak. Ez 1500 fo-

— Hát akkor mit is csinálunk ezen a két napon? Leszaladunk a Balatonra vagy átlépünk ide, Szabadkára?

— Inkább majd a jövő héten utazunk. Most szeretném kipihenni magamat, meg tudod, hogy mosnivalóm is van.

— Jó, de azért egyik este elmegyünk moziba, másnap meg színházba. Ki kell használni a lehetőséget!

Ez a párbeszéd tulajdonképpen elhangzott volna most, a kétnapos ünnep előtt is, de én a jövőből vetítettem előre. Például a textilművekben dolgozó Orvos házaspár beszélgetéséből — mondjuk 1968 derekáról.

Igaz, még pontosan nem lehet tudni, hogy is lesz. A gyár két alternatívát dolgozott ki arra az esetre, ha lehetőséget kapnak a rövidített munkahét bevezetésére. Az egyik a szombat délutáni műszak fokozatos elhagyásával érne célra, a másik — ekkor lenne minden héten kétnapos pihenője a dolgozóknak — a folyamatos üzem bevezetésével. Igaz, ehhez négy műszak megszerzése kellene: nagyobb létszám, több ipari tanuló, öltöző stb., de azért egyáltalán nem elképzelhetetlen megoldás.

— Bár még nem tudjuk pontosan, mikor állunk át

rövidebb munkaidőre — mondja Mathiász Péterné, a fonó II. gyűrűfonóje — sokat beszélgetünk róla az üzemben. S azt is tudjuk, hogy már készülünk rá.

— Miből vette észre?

— Például gyorsítják a gépeket, s ha ez kicsit több munkával is jár, megéri, mert javul vele a termelékenység, a termelés. Azután: a durvább minőségű fonalak gyártását átvitték a fonó I. üzemből, s nálunk a fonónők öt fonógép-oldal kezelésére tértek át. Nemrég szerelték fel a fonó II-ben a piheltevő berendezést, ami könnyíti a munkát, nem kell annyit tisztogatni a gépet.

— Miből gondolja, hogy mindez egyúttal felkészülés is a rövidített munkaidő bevezetésére?

— Nem gondolom, tudom: ezután is meg kell követelni, amit eddig, hiszen az mindannyiunk érdeke.

Az elv: sem a bér, sem a teljesítmény nem változhat.

— Az én mesterségem új munkakör — mondja Orvos László blokklakatos. — Azelőtt jobbra a segédművezetők csinálták, illetve a csoportban dolgozó lakatosok. Most sokkal ésszerűbb a szervezés. A tegnapi párttaggyűlésen is szó volt erről, s elégedettek vele az érintettek.

(Somogyiné feivétele)

Mathiász Péterné: „Sokat beszélgetünk róla az üzemben.”